

THE RED KARENS.

An answer to the Society's Questionnaire

by Nai Chandr Gandasena, Palat Amphoe,

Translated by E. J. WALTON.

PART I.

PHYSICAL CHARACTERISTICS.

1. They are small and dark, standing about 4 ft. 8 in.
2. They are lean.
3. The face, full view, is sharp; viewed in profile, the jaw is hanging. The nose is not high but squat when seen from the front; seen in profile it is high (aquiline).
4. The lips are rather thick, dark in colour and small.
5. They do not as a rule have any hair on the face; the hair on the head is red, not curly, fine, fairly thick, long and soft. The hair on the body is short and red.
6. The eye is dark.
7. The line of the eyes is straight. The external corner of the eyelids is normal.
8. The parts of the body not exposed to the sun are fairer than the parts not protected by clothes. Infants are born with dark marks in the sacro-lumbar region which disappear at the age of twelve years.

It is not their custom to tatoo the arms, legs or body, but of those who live near the Shans some do tatoo themselves though not a great number.

PART II.

ETHNOGRAPHY.

1. *General.* They live some in the hills, and some in the plains near rivers. The boundaries of a community are hills on the North and South, and on the East and West

either hills or water according to the formation of the country. They are not a quick-witted people. They call themselves "Yāng" and are called by the neighbouring people "Yāng Dèng" (the Red Yangs). Speaking generally, their manners are uncouth.

2. *Habitations.* They live in scattered settlements of 2 or 3 houses. The houses are fenced round with plaited bamboos and are built in the same style as Shan houses, that is to say, there are 3 or 4 rooms with the usual furniture inside. One room is partitioned off as a sleeping-room. Outside there is a fire-house in the centre of the house with the cooking-pots and dishes scattered about. There is no attempt at cleanliness and every thing is very dirty.

3. *Clothing.* The men wear short red trousers not reaching to the knee and red coats which they put on by passing over the head; also head-cloths of various colours, black, red, white. The women wear red "Sins" not reaching to the knee. Instead of coats they wear a black scarf thrown across the right shoulder, covering the breasts and passed down the left side where it is fastened at the waist. They bind their legs below the knee with black lacquered cotton.

They wear headcloths, either red, or red and black, or red and white. They wear the same costume on festival as on ordinary days, except that on the former occasions their clothes are new.

The men knot their hair on the right and the women at the back of the head. The women wear ornaments such as silver ear-rings, red beads, "phī mèn" bones, that is to say the bones of animals, strung round their necks.

They have only the one kind of costume.

4. *Food.* Their food consists chiefly of maize and all kind of meat and fish. They drink liquor made from rice-stalks; they do not smoke cigarettes but pipes made of

bamboo. They do not smoke opium. They chew areca-nut and betel or, instead, the bark of a tree. Their cooking-pots, cups, plates, and other household utensils are all of earthenware.

5. *Hunting and Fishing.* They are keen hunters and fishers and there are many implements for shooting and trapping, flint-lock guns and spears, springs, and baskets for catching fish. They are fond of shooting bison.
6. *Means of transport.* They use pack bulls.
7. *Agriculture.* They plant rice in hill clearings and ploughed fields and grow gourds, cucumbers etc., in plenty. For implements they have mattocks and small spades. They grow maize, yellow and green pumpkins and teal-seed (? sesame). They use buffaloes for ploughing, and keep cattle, buffaloes, pigs and fowls, but not silk-worms or bees.
8. *Commerce.* There are no shops and markets for sale of merchandise. They use scales for weighing. When buying and selling goods they use broken rice-pots, curry-pots, or bottles rounded off into pieces about 2 inches big, instead of silver and gold.
9. *Industry.* They are skilled in plaiting, iron work, carpentry, making of pots, weaving, sewing, embroidery, and dyeing cloth, but they cannot make salt.
10. *War.* Their only weapons are flint-lock guns and spears.
11. *Social Organization.* As regards the family organization, the mother, children, and wife are under the authority of the husband and his word is law, except that, if the husband does wrong, his wife may remonstrate with him and he always listens (obeys). They do not adopt children, and children do not separate from their parents. The marriage customs are as follows. The man goes in procession with the villagers to the

house of the girl; bones of fowls are stuck up and examined for the omens, and an entertainment is provided in which the drinking of liquor plays a prominent part. The man and the girl then go in procession to the man's house and the omens are taken with bones of fowls again. The spirits are then saluted and propitiated with food, and afterwards the people who are assisting in the ceremony are entertained, liquor again playing a prominent part in the feast. The pre-marriage custom is that when a boy or a girl is 11 or 12 years old, the boy goes and asks for the girl, and if the parties agree, he then continues to visit her until they are 20 to 21 years old; they will then marry each other. The father and mother have authority over their children from 12 to 21 years of age, when they marry and cease to be under the authority of their parents.

The custom regarding inheritance is as follows. Where there are children entitled to inherit property, the property is divided equally amongst them. If there are no children, it goes to the blood relations, or failing them, it reverts to the Chao Fa (Prince). A girl becomes independent at 21 years of age, at the time when she takes a husband. Divorce is not uncommon, the chief grounds for it being laziness or adultery on the part of the wife. As regards the bringing up of children, the parents look after them until they marry. The law in criminal cases is that where a man steals and is caught, he has to return the property and is fined the full purchase price of the stolen goods. In cases of murder, the villagers combine and kill the murderer and report the case to the Chao Fa; the affair is then closed. In civil cases the elders of the village interrogate the prosecutor only, and then having accepted his version put it before the other party with a view to a settlement; if no agreement is reached, the case is sent to the Chao Fa who passes orders insisting on a settlement. In disputes regarding ownership the elders of the village are called in.

There is no trial or cross examination of witnesses, but the elders question the injured party and decide how the case shall be settled. If their judgement is not accepted, the matter is referred to the Chao Fa, who orders the parties to accept the judgment of the elders. Serious crimes may occur once or twice a year, such as shooting a man by stealth in the forest or in the village at night.

12. *Art.* They do not paint or carve or mould from clay. Their musical instruments consist of drums, gongs, and flutes. They go in for singing and dancing, their songs being chiefly concerned with courtship. They have no games and no writing: their tales all deal with love affairs.
13. *Science.* They compute time by the day, the month and the year in this way: they begin to reckon the new year from (the arrival of) Songkran and go on reckoning for 2 or 3 years. They have no drugs or science of medicine, but when ill they merely kill a fowl as a propitiatory offering to the spirits.
14. *Religion.* They make offerings to the spirits but have no religious rites or forms of worship of any kind. They pay no respect to any gods and say that they know nothing of the relationship between gods and men. They have no images of gods or spirits, no temples, guardian angels, stupas, pagodas or household altars. All their offerings to the spirits are made in the forest by some big tree adjacent to the village, and no altars are set up: neither are there any priests to perform the rites.

There are no particular rites attending birth, or on reaching the age of puberty. When a person dies, the body is put in a coffin and buried, but the grave is not looked after in any way, nor is any monument ever put up.

They have no prayers, no habit of meditation, no sacrifices large or small, no festivals in honour of the Earth-Spirit, and no cults connected with the rice in the fields or the fish in the rivers; there are no ceremonies connected with the building of a new house. They have nothing corresponding to brahminical or astrological rites or to any rites derived from similar sources. They salute neither trees, rivers, streams, nor animals supposed to possess special power, believing for instance that their ancestors originally sprang from such animals or were born actually in them: they believe none of these things. Their belief in spirits is derived from old days but they have no written body of belief to refer to; they just believe what their fathers and mothers believed. They have no ideas as to how the world was made, who made it, or how the race of men arose. They do not know and have never heard any account of how men split up into tribes and races; what happens to the soul after death—whether it perishes or not—they do not know. They have no fables or legends.

ประเภทที่ ๓

ว่า ด้วย ภาษา คำ พูด

VOCABULARY

ไทย	ขงมตร	English	Karen
สวรรค์ ฟ้า	เหมมาะ	Heaven	Mò
พระอาทิตย์ แดด	ต๋อ บ่อ	Sun	Tò bō
พระจันทร์ เตือน	เล่	Moon	Lē
ดาว	เล่	Star	Sē
พระอาทิตย์ ขึ้น	ต๋อ บ่อ แถ่	The sun rises	Tò bō thē
พระอาทิตย์ ตก	ต๋อ บ่อ ต่า	The sun sets	Tò bō tã
เมฆ	เท่อ ตะสิ	Cloud	Thō' tà si
ฝน	เก๋ จื่อ	Rain	Kē chū'
ลม	เก๋ เร่ เส่อ	Wind	Kē rē sō'
ฟ้าร้อง เสียงฟ้าร้อง	มอ คลอ	Thunder	Mò khlō
ฟ้าแลบ	สิริ เบาะ	Lightning	Si ri bō
รุ้ง กินน้ำ	ตะลอม โม่ไธ้ะ	Rainbow	Tà lō mō o
ทิศ ตะวัน ออก	เดื่อ สิ เห่ว	East	Dō' si vē
ทิศ ตะวัน ตก	เดอสิ โน	West	Dō' si nō
ทิศ เหนือ	เดอสิแห่ว	North	Dō' si vē
ทิศ ใต้	เดอสิแล่	South	Dō' si lē
ดิน แผ่น ดิน	เหตุ	Earth	Hē dū
ทุ่ง	แล่	Plain	Lē
ภูเขา	โซ่	Mountain	Sō
ถ้ำ	คหลอ กู้	Cavern	Khlo kū
หนทาง ทาง	แกร ตะบู	Path	Krē tà bū

ไทย	ภาษมอญ	English	Karen
น้ำ	เทอ	Water	Thō'
ห้วย	มล	Stream	Lē
แม่น้ำ	เทอ ดู	River	Thō' du
ทะเล สาย	ลือ ดู	Lake	Lō du
ทะเล	ลือ ดูอา	Sea	Lō du à
หนอง บึง	ทอ ตอตุ	Swamp	Thō tō-u
โคลน	ปะ กระ	Mud	Pà-à
ฝุ่น, ผง, ธุลี, ลอยผง	เห่ มีถ	Dust	Hē mī'
ทราย	เห่ โช	Sand	Hē sō
หิน ก้อน หิน	ลือ เส	Stone	Lō sē
ทอง ทองคำ	เท	Gold	Thē
เงิน	ลือ	Silver	Lū'
เหล็ก	เตาะ เตะ	Iron	Tō the
ทองเหลือง	ตี่ลิมเม	Copper	Ti li bē
ตะกั่ว	จือ เสก	Lead	Chū' sō'
ดีบุก	เมพร	Tin	Phrē
ไฟ	มี	Fire	Mi
ควัน	มี โท	Smoke	Mi sō
เถ้า ขี้ เถ้า	กูเ	Ashes	Ku phē
ถ่าน ถ่านไฟ	มีก ลือ	Charcoal	Mi klua
จุดไฟ	ชือมี	To light the fire	Sū' mī
ดับไฟ	มี ฟมี	To put out the fire	Mi fī mī
ป่า	เตอมี โชเมกร	Forest	Dō' mi sō krē
ต้นไม้	ช้อเหมาะ	Tree	Chhō mò
ราก รากต้นไม้	ช้อญ	Root	Chhō rui

ไทย	ยพมแดง	English	Karen
ต้น ลำ ของ ต้น ไม้	ข้อ เหมาะ ตะเบอะ ฟ้ลา	Trunk	Chhò mò tà bo' fã lã
กิ่ง	ข้อแพ	Branch	Chhò phè
เปลือก	ข้อพะ	Bark	Chhò phà
ตุ่มใบไม้ ขน	ข้อมา	Bud	Chhò mǎ
ดอกไม้	ข้อเหมาะโพ	Flower	Chhò mò phò
ลูกไม้	ข้อเหมาะพู	Fruit	Chhò mò phu
ใบไม้	ข้อหรี	Leaf	Chhò rī
หญ้า	ตะละอี	Grass	Tà là-ī
ต้น มะพร้าว	เบอะอุเหมาะ	Coconut-palm	Bò u mò
ลูก มะพร้าว	มะอุเส	Coconut	Mà u sē
ต้นหมาก	มุส่วยม่อ	Areca-palm	Mu suei mò
ลูกหมาก	มุเส	Areca-nut	Mu sē
พุด	พุด	Betel	Phu lē
ต้นกล้วย	วิฤยม่อ	Banana tree	Rī kui mò
กล้วย	วิฤยเส	Banana	Rī kui sē
ต้นส้ม	ข้อเสเส่ม่อ	Orange tree	Chhò sē sē mò
ส้ม	ข้อเสเส	Orange	Chhò sē sē
ต้น มะนาว	มะพ้าม่อ	Lemon tree	Mà phã mò
ลูก มะนาว	มะพาส	Lemon	Mà phã sē
ต้น มะม่วง	ตะมตม่อ	Mango tree	Tà khē mò
ลูก มะม่วง	ตะมกะเส	Mango	Tà khē sē
ต้น ขนุน	มุแล่ม่อ	Jack tree	Mū lè mò
อ้อย ลำอ้อย ต้น อ้อย	วิกลกม่อ	Sugar cane	Ri klō' mò

ไทย	ภาษมเต	English	Karen
ต้น พริกไทย	พลีพลุเส	Pepper tree	Phliphlu sē
ยาเส้น ยาสูบ	ตะแอะยิม	Tobacco	Tā è i mǎ
ชา น้ำชา	นี่แลกลา	Tea	Ni lè klā
แตงกวา	เตอเส	Cucumber	Dō' sē
ข้าวโพด	จีเส่ว	Maize	Khi seo
ถั่ว	กุ่มีเส	Bean	Ku mī sē
หัวหอม	โป้โให้	Onion	Pō hō
กะเทียม	โป้โให้ปุ	Garlic	Pō hō pū
มัน	โกระ	Potato (sweet)	Krō
พริก	เส่เมซ	Pimento	Sē khè
ข้าวเปลือก	โปเอ	Paddy	Pō-ē
ข้าวสาร	โให้	Husked rice	Hō
ข้าวสวย	สาอนุแลมดโให้	Boiled rice	Sānu lè lè hō
ข้าวเหนียว	เม่อฮิ	Glutinous rice	Mō'-ī
ทุ่งนา	แล	Rice field	Lè
หว่านข้าว, ปลูกข้าว	วิ่มเอกลือซอโม	To sow rice	Wi mō' klū' chhō' mō
ถอนข้าว ดำข้าว	เมะโม้กั	To plant out rice	Me mō ki
เกี่ยวข้าว	เกะโม้	To cut the rice	Ke mō
รวม ต้นข้าว เป็น ฟ่อน ๗	วาโม้	To gather up the rice into sheaves	Wā mō
ต้มข้าว หุงข้าว	โพฮิด	To boil rice	Phō i dī
ครกตำข้าว	เกอสิ้อซาโมเอ	Mortar	Kō' sū' chhā mō ē

ไทย	ยารแดง	English	Karen
สากตำข้าว	กะโหลกไม้เก้	Pestle pounding	Ka chhō chhā mō ē
หม้อข้าว	ดี๋ป้อ	Rice-pot	Dī pō
ไร่	ไร่	Ray (Hill clearing)	Ngō
ควาย กระบือ	ปะเหน	Buffalo	Pà nē
วัว วัว, โคตัวผู้	ปูเหน	Ox	Pū nē
วัวกระทิง, วัวป่า	ปูหมี่	Bullock	Pū mu'
วัว ตัวเมีย	ปูม่	Cow	Pū mō
แพะ	เปะอะและ	Goat	Pē-è lè
แมว	ทวมี่	Cat	Thuā mī
หมา	หู่ย	Dog	Thui
เห่า	คย	To bark	Dō
กัด	อะ	To bite	À
หมู	แตะ	Pig	Tè
กวาง	กล้อ	Deer	Klō
กระรอก	โย่	Squirrel	Yō
หนู	โทะ	Rat	Tho
หมูป่า	แตะมี่	Wild boar	Tè mī
ลิง	ยอกัก	Monkey	Yō ku'k
เสือดาว	เปะกัหมี่พู	Panther	Pò kī mī phū
เสือ	เปะกั	Tiger	Pò kī
หมี	เขา	Bear	Thē
ม้า	ยิสี่	Horse	Yisī
ช้าง	กะเข	Elephant	Káchhē

ไทย	ภาษมแตง	English	Karen
แรด	คู้	Rhinoceros	Dū
เขาควาง	ปะนี่หน่อ	Buffalo's horn	Pà nī nō
เล็บแมว	โทกะม่อ	Cat's claw	Thō kà mō'
หางหมา	ทูกกะหมี่	Dog's tail	Thui kāmī
เขี้ยว หมูป่า	มตะมีตะมะมะ	Wild boar's tusk	Tè mī tà mè
ผม หน้าม้า	ตะสิให้	Horse's mane	Tàsi hō
งวงช้าง	กะแขโกโลโม	Elephant's trunk	Kàchhē kōlōmō
ตัวผู้	อะเพ	Male	Àphē
ตัวเมีย	อะโม	Female	Àmō
นก	ทู้	Bird	Thū
ไก่ ตัวผู้	เสภ	Cock	Sēphē
ไก่ ตัวเมีย	เสโม	Hen	Sēmō
เป็ด	อะสวะ	Duck	Àswà
กา	จอวี	Crow	Chó wī
นกเขา	กู่หลู่ขุ	Turtle-dove	Thū lūi
ปากนก	กู่ตออู่	Beak	Thū dō-ū
ปีกนก	กู่ตะ	Wing	Thū tà
ขนนก	กู่ลื้อ	Feather	Thū sū'
รัง นก	กู่ปยู	Nest	Thū pyū
ไข่	อะเตอ	Egg	À dō'
ออกไข่	อะเตอดัด๊ะ	To lay eggs	À dō' di thwà
บิน	อะโย	To fly	À yō
ปลา	ตีฝู	Fish	Tī phu
หอย	ตะเม่อ	Shell	Tà mō'

ไทย	ขามแตง	English	Karen
หูปลา	เต่าทะเลโต	Fin	Tē kà lè dī
จระเข้	ตะโขงทะเล	Crocodile	Tà khō tà lē
กุ้ง	ลิโก้	Shrimp	Si kō
ปู	หมี	Crab	Chhwà
เต่าบก	ตะกิ้งไซ	Land-tortoise	Tàkri chhō
เต่าน้ำจืด	ตะกิ้งส้อเลซอ	River-tortoise	Tàkri sōlē chhō
เต่าทะเล เต่าตะนุ	ตะกิ้งส้อเลเพื่อ	Sea-turtle	Tàkri sōlē thō
งู	หูกู	Snake	Rū
จิ้งจก จิ้งเหลน	ยูยหิมเป็รกุ	Lizard	Yui hī prē ku
กบ	ดีโก้	Frog	Dī kō
คางคก	ดีโซ	Toad	Dī chhō
แมลงวัน	พอ	A fly	Phō
ยุง	พอลิ	Mosquito	Phō si
ผีเสื้อ	ปี่แปะ	Butterfly	Pī pè
หนอน	ห้อยพู่	Caterpillar	Lō phū
มด	ต่อ	Ant	Tō
แมลงมุม	โพแกะ	Spider	Phō kè
ผึ้ง ตัวผึ้ง	ตะนีโปเน	Bee	Tàni pōnē
น้ำผึ้ง	ตะนีเกว	Honey	Tàni kwē
ขี้ผึ้ง	ตะนี	Beeswax	Tàni
เป็นมนุษย์ มนุษย์	เมียวกะแผ่	Human being	Miao kà phē
	ชาติ		
คนผู้ชาย	กะเอเผลอะอะคู	Man	Ka-ē phlō' àkhū
คนผู้หญิง	กะเยเผลอะอะคู	Woman	Kayē phlō' mō

ไทย	ยวงแตง	English	Karén
เด็กผู้ชาย	เผลลอคคูถึ้จะ	Boy	Phlō' khū thū' che
เด็กผู้หญิง	เผลลอมม่อถึ้จะ	Girl	Phlō' mō thū' che
เด็กเล็ก ๆ	ทือจะหู่	Child	Thū' che hū
คนแก่	คูพลัด	Old man	Dū phlū'
ผัว	เป่เอ่	Husband	Pe-e
เมีย	เป่เมีย	Wife	Pe mia
พ่อ	เพล	Father	Phle
แม่	ม่	Mother	Mō
ลูกชาย	พุลพะอะกู	Son	Phlū phò kū
ลูกสาว	พุลพะอะม่อ	Daughter	Phlū phò mō
หลานชาย ชั้น ๑	พุลวพือลล	Grandson	Phlū we phū' lō
หลานสาว ชั้น ๑	พุลม่อเวพือลล	Granddaughter	Phlū mō we phū' lō
หลานชาย ชั้น ๒	อะไป่ลลจจโก	Great grandson	Àpō lō chō kō
หลานสาว ชั้น ๒	อะไป่มจจโกะ	Great grand- daughter	Àpō mō chō ko
พี่ชาย	แหว เฟแอะ	Elder brother	Wē fe-è
พี่สาว	แหวพลมอ	Elder sister	Wē phlē mō
น้องชาย	ม่แผลโก	Younger brother	Mō phlē kō
น้องสาว	ม่แผลม่อ	Younger sister	Mō phlē mō
ลูกพี่ ลูกน้อง	อะม่แหวอะพู่	Nephew or niece	À mō wē àfu
ตาปู่	โปล	Grandfather	Phō
ยายย่า	เผอ	Grandmother	Phō'

ไทย	ขางแตง	English	Karen
ตัวร่างกาย	เปิ่นหน่อแปะ	Body	Pē nī nō pè
หัว ศีรษะ	โคเกราะ	Head	Khō krō
ผม	เคะโต้	Hair	Khò dō
หน้า	เมเส่	Face	Mē sē
หัวกระโหลก	เคะซุ่ย	Skull	Dò khui
หน้าผาก	มะเท	Forehead	Mà thē
ตา ลูกตา	เมเส่ปล้อ	Eye	Mē sē plō
แก้ม	เม่นาเซอ	Cheek	Mē nā sō'
หู	เสโต้	Ear	Lē dō
จมูก ตะหมูก	โต้ะโพ	Nose	Do phō
ปาก	เคะอู๋	Mouth	Dò-ū
ฝีปาก	โต้มะ	Lip	Dō mà
ฟัน	ตุเคอะ	Tooth	Du kho'
ลิ้น	ปร'	Tongue	Pri
ขา ก้น ไกร ขา ตะไกร	เค้	Chin	Khē
หนวด ที่ คาง	เขลื้อ	Beard	Khē sū'
คอ	แคะโย	Neck	Khē bō
บ่า	พะลาโชะ	Shoulder	Phà lā kho
รักแร้	ปะล่าเด	Armpit	Pà lā lē
แขน	ปลา	Arm	Plā
มือ	ก๋อนอ	Hand	K'ō-nō
มือขวา	มือจะชู	Right hand	Mò chà thū
มือซ้าย	มือจะจี้	Left hand	Mò chà chī
นิ้ว	กะน้อ	Finger	Kà nō

ไทย	ขามแดง	English	Karen
เล็บ	กะนอนเมอป่า	Nail	Kà nō mō' pā
อก หัวอก	ตะโอบ	Chest	Tā-ō
นม	อิบู	Breast	I mū
ท้อง	เดาะ	Belly	Dò
สะดือ	ดีโป	Navel	Tī pō
หลัง สันหลัง	แมงไซมี้อ	Back	Ngē khō mū'
ขาอ่อน	แตะเก้อ	Thigh	Dè kō'
เข่า หัวเข่า	แต่ม่า	Knee	Dè mā
ขา	แต่โต	Leg	Dè dō
ตีน เท้า	คะเต	Foot	Khà dē
หัวแม่ตีน	คะนอนมูตู	Toe	Khà nō mū tū
หนัง	พะ	Skin	Phà
เนื้อ	อ้อจี้	Flesh	Ò chī
ขน	อะเส้อ	Hair on the body	À sō'
กระดูก	คดุษ	Bone	Khui
เลือด	ลูบ	Blood	Sūi
น้ำตา	เมตเล่ทอ	Tears	Met sē thō
เหงื่อ. เหื่อ	กูร์สะ	Sweat	Kru sà
น้ำนม	อิมูเถอะ	Milk	Ī mū tho'
น้ำปัสสาวะ	อี่เส้อ	Urine	Ī su'a
คนจีน. เจ๊ก	กระแยเห่	Chinese (man)	Kràyè hē
คนไทย, ไทย	กระแยพิลลอปูย	Siamese (man)	Kràyè phu' lō phūi
กินข้าว	อู้ดี	To eat rice	Ī dī
กินน้ำ	โอ้ถ่อ	To drink water	Ò thō'

ไทย	ขามแดง	English	Karen
กินเหล้า	ไ้เอ่เออเย่	To drink spirit	Ō thō' yè
เมา	มื่อเอ่อ	To be drunk	Mū' thō'
เกลือ	อีเส	Salt	Ī sē
พริกไทย	พีลอปะลูเส	Pepper	Phu' lō phālūsē
น้ำตาล	อีเสลื้อ	Sugar	I sē sū'
น้ำมัน	ทาทอ	Oil	Thā thō
ไข	อะก้ออ	Fat	A kī-ū'
เสื้อ	จ่า	Waist-cloth	Chā
กางเกง	เทื่อ	Trousers	Hu'a
ผ้าปู	เทื่อละเซอ	Loin-cloth	Hu'a là chhō'
เสื้อผ้า	จ่าเทื่อ	Clothes	Chā hu'a
เข็มขัด	จ่าทอน	Girdle	Chā thōn
ผ้าโพกหัว	กะโท	Turban	Kà thō
กระดุม	จ่าปล้อ	Button	Chā plō
รูกระดุม	จ่าป้อดู	Button-hole	Chā pō dū
เกือก. รองเท้า	ช่าทั้น	Shoes	Khā thān
หมวก	โกะครุ	Hat	Ko khrū
แหวน	ตะปูเท	Ring (Finger)	Tà pū thē
ต่างหู	อะแสะน	Earring	Khā sēn
กำไลมือ	ตะแกะโม	Bracelet	Tà kè mō
กำไลเท้า	ตะบู	Anklet	Thā bū
สร้อยคอ	กะลานอ	Necklace	Ka lānō
ด้ายฟอก	แล้ดู้	Cotton thread	Lē dū
ด้ายไหม	ดู้ดู้	Silk thread	Tū tū
ผ้าสำลี	เลื่อปู	Cotton cloth	Lō' pū

ไทย	ยพมแดง	English	Karen
ผ้าแพร	คู้คู้	Silk cloth	Tū tū
เย็บ	อี่มะเซเดิน	To sew	Ī sè ho'n
ทอ	เมาะ	To weave	Mò
กี่ทอผ้า	เท็กเคออิหน้า	Loom	Thek khō' inā
ใส่เสื้อ ใส่ผ้า	มะชะจ่านกือเห็น	To dress	Sè chān kū' ho'n
ถอดเสื้อ ถอดผ้า	ปรีอแมจ่านกือเห็น	To undress	Prū' kè chān kū' ho'n
นิคม หมู่บ้าน	ตะตอ	Village	Tà dō
พาร	มะฟูน	Hedge	Māfun
สวน	กุ่มแคกู่	Garden	Krū khè kū
บ้านเรือน	หู่	House	Hī
ประตู	กระด้าม	Door	Krādām
หน้าต่าง	อะกู่โื่อ	Window	À ku-ō
หลังคา	ตะห่อ	Roof	Tà hō'
ไม้กระดาน	ซอหมี่	Timber	Sō mī
ไม้ไผ่	มะอะหมี่	Bamboo	È mī
หวาย	หลูย	Rattan	Lūi
อิฐ	โอบ้อ	Brick	Ō bū'
เตียง	หลี่เมอ	Bed	Lī mō'
โต๊ะ	เห็ดตะโจ	Table	Het tà chō
เสื่อ	เรดเต	Mat	Ret dē
ตะเกียง	มีแก้วกอ	Lamp	Mī kwē kō
ไฟ คย	เหาะมีมะละ	Torch	Hò mī sè
เตาไฟ	เตาะเพ	Hearth	Dò phē
ฟืน	คู้	Fuel	Khrū

ไทย	ยวมแดง	English	Karen
ไม้กวาด	อี๊ด	Broom	Ī du
กระดาษ	อี๋ยง	Paper	Ī bàng
น้ำหมึก	เต้คูล้อ	Ink	Tē khū lō
เขียน	ล้าลี่	To write	Lǎ lí
อ่าน	มัดหลี้	To read	Dē lí
หนังสือ	ลี้ลี้	Book	Lī lī
เกวียน กระจะ	กระจะหลู่	Cart	Kà thè lū
นำพา ขับ ขับรถ	เพ้	To drive	Phē
เรือ	เซาะเกลดอ	Boat	Sò klō'
พาย แจว	เคอฉ่า	Oar	Khō' phǎ
พายเรือ แจวเรือ	แควส่อนเตอ	To row	Khwè sòn dē ē
พาย	แควส่อน	Paddle	Khwè sòn
พายเรือ	แควส่อนเกลดอ	To paddle	Khwè sòn klō'
กระสุน กากัดินท์	แพะจ้อเกลดอ	Bow	Phè chō klō'
ลูกศร	แพะเกลดอ	Arrow	Phè klō'
ไม้ซาว	ส้อแลหือ	Blow-pipe	Sō lè hō'
มีด	ดีทุ	Knife	Dī thu
เลื่อย	ละลัว ๆ	Saw	Là lua lua
ขวาน	กูเออะ	Axe	Kū-o'
ค้อน	อี๋ยี่	Hammer	Ī pī
เสียม	ตะหนี่	Spade	Tà nī
ไถ	ตะ	Plough	Thà
วัน	มอสะแก	Day	Mō sà krē
คืน	มอดี้	Night	Mō dī

ไทย	ภาษแคว	English	Karen
เวลาใกล้รุ่ง	ม่อหลี่	Dawn	Mò lí
เช้า	เจอโหล่โหล่	Morning	Chō' lō lō
เที่ยง	ม่อเทอ	Noon	Mò thō'
บ่าย	หม่อกลุย	Afternoon	Mò klui
เย็น	หม่อเฮ	Evening	Mò hē
อาทิตย์ ลับตาหะ	เซอสุละ เผลอะ	Week	Chō' sulà phlo'
เดือน	เลน	Month	Lēn
ปี	ตะหนา	Year	Tà nà
ปีกลาย	หน้าหิดู	Last year	Nà hi du
ปีหน้า	สิหน้าเบ	Next year	Si nà bē
เมื่อวานนี้	ป่าหิดู	Yesterday	Pà hi du
เมื่อวันซันนี้	เออหิดู	The day before yesterday	Ō' hi du
วันนี้	ออตตะเนอ	To-day	Ō' tà nō'
พรุ่งนี้	สิป่าโหล่	To-morrow	Si pà lō
มะวันนี้	โล่หั่ว	The day after to-morrow	Sō wī
ฤดู	อ้อตะเล	Season	Ō' tà lē
ฤดูหนาว	อ้อตะเล โก่อโล่อา	Cold season	Ō' tà lē kō lō-ā
ฤดูแล้ง	อ้อตะเลซิดู	Dry season	Ō' tà lē khī dū
ฤดูฝน	อ้อตะเลกี้จ้อ	Rainy season	Ō' tà lē kī chū'
ไป	เจอ	To go	Chō'
มา	ก่า	To come	Kā
ขี่ม้า	แตกตะชี	To ride	Tèk tà chī
เดิน	แคะเจอ	To walk	Khè chō'
วิ่ง	แน่งเกล่น	To run	Nē klēn

ไทย	บางแตง	English	Karen
ลุกขึ้น	อีถ่อ	To rise	I thō
ยืน	โื่อเฮ้า	To stand	Ō hao
นั่ง	โื่อแน	To sit down	Ō nē
นอน	โื่อเม่อ	To lie down	Ō mō'
นอนหลับ	โื่อเม่อนี้ยะ	To sleep	Ō mō' nī yà
ตื่น	โื่อเม่อมะ	To wake	Ō mō' mè
ปลุก	อีทอ อีทอ	To awaken	I thō i thō
เห็น ทา	จอ เมกเท	To see	Chō mek thē
ได้ยิน	หลี่ เฮิน	To hear	Lī hō'n
เสียงดัง	อะพะสุระ	Noise	À phà surà
ดม	เซอหลี่	To smell	Sō' lī
กลิ่นหอม	ออม่อมีต	Good smell	Ō mō mu't
กลิ่นเหม็น	ออมอชอ	Bad smell	Ō mō chhō
พูด	อีแกลน	To speak	Ī klēn
ร้องเพลง	อีโล	To sing	Ī lō
หัวเราะ	สะง่	To laugh	Sà ngē
ร้องไห้	เสตง่อ	To weep	Set ngō'
ร้องตะโกน	เอะไซ่ ๆ	To cry	E sō sō
ไอ	ตะขั้น	To cough	Tà khō'n
หา	ตะข่าน	To yawn	Tà khān
หิว	เส่อตี	To be hungry	Sō' dī
หิวน้ำ ออยากน้ำ	เสตโื่อเท้น	To be thirsty	Set ō thō'n
ดูด	จูบ	To suck	Chūp
อาบน้ำ	อีเล่อเพ่อ	To bathe	I lō' thō'

ไทย	ขามแตง	English	Karen
ล้างหน้า ล้างมือ	เปล่เมกาเลื่อสิตะกู	To wash the face, or hands	Ple mek su'a si tã kũ
หวีผม	คิมผลอะพูเลื่อ	To comb the hair	Khiu phlo' phũ lĩ'
หวี	เก้อะซอ	Comb	Kõ' sõ'
โกน	คลือเกาะ	To shave	Khlũ' kò
มีความสุขสบาย	โอโม	To be in good health	O mō
เจ็บป่วย	โอโมโต	To be ill	Ō mō tō
ไข้	อะสูย	Fever	À sui
ลงท้อง ท้องร่วง	อ่าสะหะ	Diarrhoea	À sò hò
ไปถ่ายอุจจาระ	เจ้ออิหลี่	To stool	Chõ' i li
ไปถ่ายปัสสาวะ	เจ้อเสื่อ	To urinate	Chõ' sõ'
โรคทำ	สูยละ	Plague	Lui là
โรคลงราก	อ่าแพนพ้ออ้อ	Cholera	À phẽ phẽ ã i i
ฝีดาษ	เถเค่ล้า	Small-pox	The khẽ là
หมอ	ลล่า	Medicine-man	Slã
ยา	ตะบู	Remedy	Tã bũ
ตาบอด	เมะเมล่แลล	Blind	Mẽ sẽ lẽ
หูหนวก	คะมละเกาะออ	Deaf	Khã lẽ kũ õ
ใบ้	เทกเมะจ่าโต	Mute	Hek mẽ chã tō
ขาเจ็บ ขาจะเผลก	ชะเต่ด้าม	Lame	Khã dẽ dãm
หลังโก่ง	อะแงตะตอ	Hunch-back	À ngẽ dà tō
ขี้เรื้อน	อะไซละ	Leprous	À khõ là
เกิด	เฮอะตุ	To be born	Hò du
ตาย	อะเสอะ	To die	À sõ'

ไทย	ภาษามอญ	English	Karen
ฝังคนตาย	แลลาคู	To bury the corpse	Lē lā khū
เผาคนตาย	แอะเล็อเลอ	To burn the corpse	È lo' lo'
กลัว	เสะเมฆ	To be afraid	Se sè
ขโมย ลัก	เพรหือ	To steal	Phrē hō'
ฆ่า	ซ็ือเซอ	To kill	Sū' sō'
ขาว	แคะงู	White	Khè bū
ดำ	เซะแยลือ	Black	Khe yē lō
เหลือง	อะสูยเท	Yellow	À sui the
เขียวใบไม้	อะซอแล	Green	À chhō lē
แดง	อะหลี่	Red	À lī
เขียวฟ้า	อะซีเซอ	Blue	À sī sō'
สิ่งนี้. นี้. นี้	เอ๋อเม๋อตะเม็ฆ	This	Ō' mō' tà miao
สิ่งนั้น. นั้น. นั้น	เอ๋อเน๋อตะเจอ	That	Ō' nō' tà chō'
คนนี้	อ้อตะเพล	This man	Ō' tà phlē
หญิงคนนั้น	แผ่หม้อเต๋อนะแผ่	That woman	Phē mō' tō' nà phē
ฉัน. แก่ฉัน	มะะเจ	I, me	Mē chē
เอ็ง. แก่เอ็ง.	หม้อเป	Thou, thee	Mō pē
แก่ชาย. แก่เขาชาย	เฝโคเรลือเต	He, him	Phē khō lō' tē
เรา. แก่เรา.	แป่หน้าเหน	We, us	Pē nā nē
ท่าน. แก่ท่าน.	แป่หน้าเหน	You	Pē nā nē
เขาทั้งหลาย.	ละปะลี้ตะเกาะ	They, them	Lò pli tà kò
แก่เขาทั้งหลาย			
บิดาของฉัน	ว่าแพ	My father	Wà phē

ไทย	ยาแตร	English	Karen
ลุงของภา	ว่าพู	Our uncle	Wā phū
ต้นไม้สูง	แล่ทุ	A high tree	Lē thū
ต้นไม้ต้นนี้สูงกว่า ต้นไม้ต้นนั้น	แอะตะโบะบูเลอ ตะโบอะเผลอ	This tree is higher than that tree	Ē tā-bō thū lō' tā-bō à phlō'
ต้นมะม่วงต้นนี้เป็น ต้นที่สูงกว่าหมด ในสวนนี้	ชะตะโบอะกูเล่อล่อ อะโตพะต่อ	This mango tree is the highest in the garden	Chhō tā bō à thū lō' lō' à dō thā tō'
ฉันไปตลาด	วาเจ้อเลอแคะดู	I am going to the market	Wā chō' lō' khrē dū
ฉันมาจากตลาด	วาเจ้อเลอแคะก่า	I am coming from the market	Wā chō' lō' khrē kā
พรุ่งนี้ฉันไปในป่า	ป่าไหล่หะตะมีแคะ	To-morrow I shall go into the forest	Pā lō hà tā mī khrē
วานี้ฉันได้ไปในป่า	ฮอทะมะออร์ อะหะหะมีแคะ	Yesterday I was in the forest	Ō thā mō'r à hà thā mī khrē
หน้าบ้าน	อู๊ด	In front of the house	U hī
หลังบ้าน	เต้ออะตะตี	Behind the house	Dō' à tā hī
บนโต๊ะ	ซอเบคคู	On the table	Sō bet khū
ใต้โต๊ะ	ซอนี้ล่	Under the table	Sō nī lē
ใครมา	มอเป	Who comes?	Mō pē
ท่านว่าอะไร	ฮะเห่เต	What do you say?	Hà hē tē
ท่านมีลูกกี่คน	พู่มะพะต่อ	How many children have you?	Phū mà phē tō'

ไทย	ยางแดง	English	Karen
ท่านมาที่นี่ทำไม	ແ່ເມ່ເຕ່	Why are you coming here ?	Hě mē tē
เพราะฉันป่วย	ກໂອໂມໂຕ່	Because I am ill	Wā ō mō tō
ถ้าฉันหาย	ໂອ່ເມ່ເອາະ	If I recover	Ō mē hò
เมื่อฉันจะหาย	ໂອ່ເມ່ເອາະເກ່	When I recover	Ō mē hà tà kē
ใช่	ເ	Yes	Hē
เปล่า	ໂອ່คะເຈອໂຕ່	No	Ō tà chō' dō
ด้วยกัน	ເຈອກະເລ່	Together	Chō' kà lao
หนึ่ง	ຕະໂກก	one	Ta kōk
สอง	มาໂກก	two	Mā kōk
สาม	ขอໂກก	three	Chhō kōk
สี่	หີໂກก	four	Rī kōk
ห้า	ยาໂກก	five	Yā kōk
หก	ໂກกขอສู	six	Kōk sō su
เจ็ด	ສະສູຕະໂກก	seven	Sà sū tà kōk
แปด	หลູຍສູ	eight	Lūi sū
เก้า	หลູຍສູຕະເກ່ອ	nine	Lūi sū tà kō'
สิบ	ໂກกເຂອ	ten	Kōk ehō'
สิบเอ็ด	ເສາະຕະໂກก	eleven	Sò tá kōk
สิบสอง	ເຂາະເນ່ອໂກก	twelve	Chò nō' kōk
สิบสาม	ເຂາະขอໂກก	thirteen	Chò sō kōk
สิบสี่	ເຂາະหີໂກก	fourteen	Chò rī kōk
สิบห้า	ເຂາະยา	fifteen	Chò yā
สิบหก	ເສາະຂ່າສູ	sixteen	Sò chhā sū
สิบเจ็ด	ເສາະຂ່າສູຕະໂກก	seventeen	Sò chhā sū tà kōk

ไทย	ภาษมแตง	English	Karen
สิบแปด	เสาะหลุยสุ	eighteen	Sò lūi sū
สิบเก้า	เสาะหลุยสุตะโกก	nineteen	Sò lūi sū tā kōk
ยี่สิบ	เนอเซอ	twenty	Nō' sō'
สามสิบ	เสาะเซอ	thirty	Sò sō'
สี่สิบ	หลุยเซอ	forty	Lūi sō'
ห้าสิบ	ยาเซอ	fifty	Yǎ sō'
หกสิบ	เซอเซอสุ	sixty	Chhō' chhō' sū
เจ็ดสิบ	เซอสุตะเซอ	seventy	Chhō' sū tā sō'
แปดสิบ	เซอหลุยเซอ	eighty	Chhō' lūi sō'
เก้าสิบ	หลุยสุตะเซอ	ninety	Lūi sū tā chhō'
ร้อยหนึ่ง	ตะแย	one hundred	Tà yē
ร้อยกับหนึ่ง	ตะแยเนอตะโกก	one hundred and one	Tà yē nō' tā kōk
สองร้อย	เนอจ้อย	two hundred	Nō' chōi
สามร้อย	เซอจ้อย	three hundred	Sō' chōi
สี่ร้อย	หลุยจ้อย	four hundred	Lūi chōi
ห้าร้อย	ยาจ้อย	five hundred	Yǎ chōi
หกร้อย	จ้อยเซอสุ	six hundred	Chōi chhō' sū
เจ็ดร้อย	เซอสุตะจ้อย	seven hundred	Chhō' sū tā chōi
แปดร้อย	จ้อยหลุยสุ	eight hundred	Chōi lūi sū
เก้าร้อย	หลุยสุตาจ้อย	nine hundred	Lūi sū tā chōi
พันหนึ่ง	ตะลี้	one thousand	Tà lī
หมื่นหนึ่ง	ตะเสาะ	ten thousand	Tà sò
แสนหนึ่ง	ตะลี้	one hundred thousand	Tà sī
ล้านหนึ่ง	ตะไถ่	one million	Tà thō

